

právní posouzení věci. Po této stránce není odvolací soud vázán právním názorem odvolatelčím, nýbrž posuzuje věc sám především na základě údajů žalobních jakož i skutečností vyplývajících ze spisů poručenských, jež byly přečteny u soudu první stolice. Podle těchto spisů přikázal Dr. V. v Z., jako tehdejší právní zástupce žalobcův svému substitutu Dr. Sch-ovi v M. (v Rakousku), by 6.000 K rak. složených podle smíru nemanželským otcem, uložil na vkladní knížku spořitelny v M., a sám složil knížku tu pro žalobce u soudu. Proč se tak stalo, vyplývá z výpovědi Dr. V-a, že převod 6.000 K rak., uložených v Rakousku, do Československé republiky byl spojen s obtížemi, což zajiště souviselo s valutovými poměry a s předpisy platnými tehdy v republice Československé i Rakouské. Proto daly strany přednost tomu, by do Československé republiky byla převedena a pro poručenice u soudu složena vkladní knížka rakouské spořitelny. Soud první stolice, poukazuje na § 193 pat. o nesp. říz., dovozuje opomenutí normální povinnosti, jež prý vyžadovala od soudu, by vklad v rakouské měně byl hned přeměněn na československou měnu. § 193 nelze použít, ježto k soudu nebyla složena hotovost, nýbrž vkladní knížka, takže poručenský soud neměl možnosti uložiti hotové peníze podle § 194 čís. 5 pat., t. j. u československé spořitelny zřízené s veřejným schválením. Kdyby byly složeny hotové peníze v rakouské měně, bylo by bývalo jistě povinností soudu, by je přeměnil na čsl. měnu a jednal dále podle § 193 pat., ale bez převodu hotovosti do Čsl. republiky nebylo soudu možno přeměnit vklad u cizozemské spořitelny na zdejší měnu. Stranám i soudu nemohlo jíti o jiné, než by peníze složené pro žalobce v cizině byly ihned převedeny do tuzemska a když strany za tehdejších poměrů valutových uznaly za účelné učiniti tak převodem vkladní knížky, nešlo na straně poručenského soudu o porušení práva překročením úřední povinnosti, když přijal tuto vkladní knížku na splnění závazku převzatého nemanželským otcem, a spokojil se vinkulací vkladu. Věc musí býti posouzena podle neustálených a nejistých poměrů tehdejší doby. Soud nemohl brániti stranám, když k převodu peněz složených v cizině pro poručenice použily převodu vkladní knížky přes hranice místo hotovosti, také nelze předpokládati, že mu bylo možné, co nemohly strany zařídit, t. j. převést hotovost přes hranice. Ovšem vznikla pro žalobce škoda poklesem rakouské měny v poměru k zdejší měně, čímž byl jeho vklad znehodnocen, ale za vylíčených poměrů nezavinil ji soud přijetím a uložením vkladní knížky vydané rakouskou spořitelnou na vklad u ní učiněný. Nelze dále předpokládati, že soud mohl i v kladném případě převést peníze uložené u rakouské spořitelny v hotovosti do zdejšího státu tak rychle, by žalobci zůstala zachována částka vyšší 775 Kč 50 h, již se mu dostane následkem uznání žalobního nároku, tím více pak celá sporná částka 1.551 Kč. Žalobní nárok není tudíž oprávněn již podle spisů, i bylo zamítnouti žalobu, pokud byl rozsudek napaden.

Čís. 7831.

Zákonem není stanoveno, od kdy jest počítati lhůtu, na niž byl v případě zahájení vyrovnacího řízení odložen výkon exekučního prodeje.

Exekuční soudce není oprávněn vzhledem k zahájenému vyrovnacímu řízení zrušiti zahájené dražební řízení z úřadu.

Mylný právní názor není důvodem syndikátního ručení.

(Rozh. ze dne 1. března 1928, Co II 1/28.)

Žalobce domáhal se syndikátní žalobou na žalovaném exekučním soudci u okresního soudu v Š. náhrady škody, ježto prý žalovaný neodložil dražební řízení ohledně žalobcovy nemovitosti, ač o jeho jmění bylo zahájeno vyrovnací řízení. Bylo zjištěno toto: Vyrovnací řízení o žalobcově jmění bylo zahájeno dne 25. února 1924 a bylo žádáno, by nucené zcizení bylo exekučním soudem podle § 11 vyr. ř. odloženo 60 dnů. Zahájení vyrovnacího řízení bylo dne 27. února 1924 v pozemkové knize poznamenáno. Při vyrovnacím roku dne 2. dubna 1924 nebylo dosaženo zákonité většiny pro přijetí vyrovnacího návrhu. Při druhém vyrovnacím roku dne 26. dubna 1924 prohlásil dlužník, že svoluje ke knihovnímu zajištění 40% vyrovnací kvoty na nemovitosti a že přistoupí k vyrovnání jako rukojmí a plátce za plných 40% Otto H. a za 25% František D.; při dalším roku dne 16. května nabídl dlužník 40% vyrovnací kvotu, 35% se zárukou Otty H-a; ani dne 26. dubna ani 16. května 1924 nebylo dosaženo zákonité většiny pro přijetí vyrovnacího návrhu. Usnesením ze dne 18. května 1924 bylo vyrovnací řízení zastaveno. Pro pohledávku vymáhajícího věřitele Františka S-a nebylo zastavní právo vtěleno; zahájení dražebního řízení pro pohledávky Františka S-a povoleno bylo usnesením okresního soudu v Š. ze dne 10. ledna 1924. Usnesení došlo okresnímu soudu v Š. dne 17. ledna 1924; zahájení dražebního řízení bylo téhož dne na nemovitosti poznamenáno. Odhadní cena činila 4.244 Kč 40 h. Usnesením ze dne 22. února 1924 byl ustanoven dražební rok na 30. dubna 1924; při něm byly pozemky vydraženy za 4400 Kč. Stížnost vyrovnacího správce a dlužníka proti udělení příklepu byla nejvyšším soudem zamítnuta. Po dojití usnesení o zahájení vyrovnacího řízení s požádáním o odklad nuceného zcizení dne 27. února 1924 zaslal okresní soud v Š. exekuční spis vyrovnacímu soudu k nahlédnutí s výslovným doložením, že podle dražebního ediktu jest dražba ustanovena již na 30. dubna 1924, tudíž teprve po uplynutí 60tídenční lhůty a že odpadá tedy odložení; spisy byly dne 29. února 1924 krajským soudem bez poznámky vráceny. Procesní soud první stolice (vrchní zemský soud v Brně) žalobu zamítl. **Důvod y:** Při rozhodování tohoto sporu dlužno si uvědomiti, že vzhledem k ustanovení § 1 zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák. mohla by žaloba míti úspěch jen v tom případě, dokáže-li žalobce, že soudce porušil právo u vykonávání svého úřadu přestoupením úřední povinnosti. Nestačí tudíž, že soudce nevyložil zákon tak, jak žalobce nebo dokonce i soudy vyšší stolice nebo literatura za správné považují. Žalovaný v tomto případě neodložil dražební rok ustanovený na 30. dubna, poněvadž měl za to, že usnesení vyrovnacího soudu ze dne 25. února 1924, jímž tento žádal za odložení výkonu nu-

ceného zcizení na 60 dní a jež ostatně zní docela všeobecně, jest vyhověno již tím, že ode dne dojití tohoto usnesení do dne dražby jest doba delší než 60 dní a že tudíž další odložení ve smyslu usnesení vyrovnacího soudu není třeba. Žalovaný byl v tomto svém názoru utvrzen ještě tím, že vyrovnací soud, když mu žalovaný spisy předložil s upozorněním na svůj názor, mu spisy bez poznámky vrátil a tudíž právní názor žalovaného mlčky schválil. Byť by tedy snad správnějším byl názor, který zastává na příklad Bartsch-Pollak, že v tomto případě doba odkládací začíná teprve dnem, na který byl dražební termín ustanoven, přece nelze tvrditi, že žalovaný vykládá jako jiní komentátoři zákon v ten smysl, že doba odkládací běží již ode dne zahájení vyrovnacího řízení, přestoupil úřední povinnost. Co se týče další výtky žalobcovy, že po zahájení vyrovnacího řízení v exekuční dražbě nemělo být pokračováno vzhledem k ustanovení § 12 vyr. ř., sluší mu sice přisvědčiti; avšak přesto nemůže žalobce žádati náhradu škody, která mu snad nedodržením onoho předpisu povstala, ježto žalobce mohl škodu, povstala-li mu vůbec nějaká, snadno odvrátiti tím, že by žádal ve smyslu § 39 ex. ř. o zastavení exekuce. Žalobce nesměl se spoléhati na to, že v exekuci z úřední moci nebude pokračováno a že ke dražbě vůbec nedojde. Žalobce, chce-li uplatňovati náhradu škody, musí dokázati, že podnikl v š e, co bylo způsobilé zameziti zákonu se přičící úkon soudce; to vychází též z předpisu § 1 syndikátního zákona, který ustanovuje, že jen takové přestoupení úřední povinnosti soudcem může založiti nárok na náhradu škody, proti kterému neposkytují pomoci opravné prostředky.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

Odvolání opřené jen o důvod nesprávného právního posouzení věci není opodstatněno. Že za mylný právní názor není syndikátního ručení, vyslovil a blíže odůvodnil nejvyšší soud již v rozhodnutí sb. n. s. čís. 5681. Ostatně to samo odvolání uznává, a stačí proto, pokud žalobce opírá syndikátní nárok o ustanovení § 11 vyr. ř., zdůrazniti, že v zákoně není ustanoveno, od kterého dne jest počítati lhůtu, na kterou výkon exekučního prodeje byl odložen, a jinak odkázati na dotyčné správné důvody napadeného rozsudku. Odvolání má sice pravdu, že podle § 12 (1) vyrovnávacího řádu práva na oddělené uspokojení, jichž bylo nově nabyto v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnávacího řízení exekucí uhražovací nebo zajišťovací kromě případu tam uvedeného, ale zde v úvahu nepřicházejícího, tedy také právo plynoucí z poznámky, že dražební řízení bylo zahájeno (§ 135 ex. ř.), zanikají zahájením vyrovnávacího řízení, ale úplně přezírá ustanovení § 12 (2) vyr. ř., podle něhož exekuční soudce zahájené dražební řízení by mohl zrušiti jen na žádost vyrovnávacího komisaře nebo na návrh vyrovnávacího správce, a tudíž ani nebyl oprávněn, učiniti tak z moci úřední (srovnej i Bartsch-Pollak, komentář, k § 12 vyr. ř., vydání 1916 II. sv., str. 180.

a 181, pozn. 27 až 29, a vydání 1927, str. 875, pozn. 27 až 29, a Lehmann, komentář, k § 12 vyr. ř., vydání 1916, II. sv., str. 73). Byl-li tudíž žalobce toho mínění, že pokračováním v dražebním řízení hrozí mu majetková újma, bylo na něm, by se v této příčině obrátil na vyrovnávacího komisaře, ale syndikátní nárok proti žalovanému za daných okolností přiznati mu nelze. Byla proto žaloba prvním soudem zamítnuta právem, aniž bylo třeba obírat se otázkou, zda »opravnými prostředky« ve smyslu § 1 zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. z. jest rozuměti jen řádné, pokud se týče i mimořádné opravné prostředky v pravém slova smyslu, či snad i jinaké právní pomůcky, a zda syndikátní nárok podle toho žalobci snad nepřísluší již proto, že sám nepodal návrhu na zrušení dražebního řízení.

Čís. 7832.

Pozemková reforma.

Na hyperochu, vybývající pro vlastníka z přejímací ceny za zabrané a Státním pozemkovým úřadem převzaté nemovitosti, lze vésti exekuci (podle § 249 a násl. ex. ř.), třebaže byla vlastníková pohledávka zapsána do náhradové knihy.

Státní pozemkový úřad není veřejnou pokladnou ve smyslu dvorského dekretu ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 2. března 1928, R I 136/28.)

Návrhu vymáhajícího věřitele, by k vydobytí peněžitého nároku s 5% úroky ode dne splatnosti byla povolena exekuce zabavením a prikázáním k vybrání nároku dlužníka proti Státnímu pozemkovému úřadu na vybrání přebytku přejímacích cen, soud první stolice vyhověl, rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu až na to, že zamítl návrh na povolení exekuce pro 5% úroky.

Důvody:

Jde o to, zda na přebytek, vybývající pro vlastníka z přejímací ceny za zabrané nemovitosti převzaté Státním pozemkovým úřadem, může být vedena exekuce (§ 294 násl. ex. ř.). Rekursní soud proti prvnímu soudci, jenž ji povolil, je toho mínění, že to není právně možno, avšak nelze s ním souhlasiti. Podle § 59 a 61 náhr. zák. jest řečená hyperocha pohledávkou vlastníka za státem a může ji (§ 61) Státní pozemkový úřad buď vyplatiti hotově nebo dáti ji zapsati do náhradové knihy. Podle zkušeností nabytých z praxe, určena-li přejímací cena dohodou, obsahuje dohoda pravidelně ustanovení, že polovicí bude vyplacena pohledávka tato hotově a polovicí zapsána do náhradové knihy. Pokud má být vyplacena hotově, jest na jevě, že není a nemůže být překážky proti povolení exekuce. Ale tak tomu bude také, i pokud pohledávka